

Fodor Ferenc

Erdélyi és partiumi kötődésű ismert személyiségek a sárospataki református temetőben

A temetők legalább annyit beszélnek egy település történetéről, szellemiségéről, mint a történelemkönyvek és a levéltárak sárguló feljegyzései. Életünk irányultságát, életértékeinket nemcsak a „*quo vadis*”, a „*hová mégy*”, hanem az „*unde venis*”, a „*honnan jössz*” is egyszerre, egymástól elválaszthatatlanul határozza meg. A „*honnan*” és a „*hová*” feszültségében egyéni életek és sorsok, de ugyanígy történelmi idők is megméretnek.

Temetőnkben számos olyan egykor ismert személyiség pihen, aki erdélyi vagy partiumi kötődésű.

Barangolásunk útvonalát a temetői parcellák szerint állítottuk össze. Az idők során néha szabálytalanul kialakított nyughelyek azonosíthatósága érdekében valamennyi sírt GPS-koordináták alapján tartjuk nyilván, ezeket a négyjegyű számokat zárójelben közöljük. *-gal jelöltem azokat, akik a Sárospataki Református Kollégiumban tanultak.

Komjáthy Istvánné Dali Emma (1879–1952) lelkészözvegy. Káposztásszentmiklóson (Maros-Torda vármegye, Marosi Alsójárás) született. A települést a román megszállás után közigazgatásilag Nyáradkarácsonhoz kapcsolták. Férje Felvidéken, Nagygyeőcön szolgált. Édesapja Dali János lelkipásztor volt, édesanyja Csomós Ilka. Darányi Lajos püspök feleségének édesanyja. Ugyanitt van eltemetve unokája, ifj. Darányi Lajos művésztanár (1939–2011) is.

Sírja: 1. parcella 1. sor (6376).

Bethlen Pál gróf (1883–1971) a kolozsvári egyetemen jogot tanult, 1910-től Budapesten önálló ügyvédi irodája volt. A „szegények ügyvédjeként” ismerték. Az erdélyi származású Bethlen-család hosszú történelme alatt szorosán kötődött a református egyházhoz, a 17. századtól Sárospatakhoz is. Bethlen Pál a pataki főiskola gondnoka volt. 1937-ben Sárospatakon iktatták be az Alsózempléni

Református Egyházmegye gondnoki tisztébe. Temetőnkben elhelyezett hamvait (felesége, Serényi Gabriella, valamint Szentimrey Dezső és felesége, László Vilma hamvaival együtt) fia, gróf Bethlen Ferenc hozatta Sárospatakra az Egyesült Államokból.

Sírja: 1. parcella 1. sor (6401).

Bethlen Pálné Serényi Gabriella (1901–1951) grófnő 1921-től házasságkötés révén lett a neves, erdélyi Bethlen család tagja. Férjét elkísérte az amerikai Kosuth-zarándoklatra (1928). A kommunista hatalom a családot Budapestről 1951-ben Jászdózsára telepítette ki. Az emberhez nem méltó körülmények következtében még abban az esztendőben meghalt. A 20. század elején varrt gyönyörű díszruhájának megmaradt darabjai a Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi-múzeumának tulajdonát képezik (2008), 2011-ben Sárospatakon is kiállították.

Sírja: 1. parcella 1. sor (6401).

Dr. Rhédey Bethlen Ferenc gróf (1925–2010) egyetemi tanár. A Bethlen-család sok értékes relikviáját adományozta a MNM Rákóczi-múzeumának; egyebek mellett Bethlen Pál ügyvédi oklevelét, díszszabljája hüvelyét, családi fényképet, édesanyja – gróf Serényi Gabriella díszruháját. Ő választotta ki szülei – Bethlen Pál és Serényi Gabriella – nyughelyét Sárospatakon. Bethlen Ferenc, felesége, Szentimrey Ilona és Sárospatak között szoros kapcsolat alakult ki. Lelki otthonuk lett a kollégium és a református gyülekezet.

Sírja 1. parcella 1. sor (6401)

Dr. Jancsó Sándor (1883–1954) Sepsimagyaróson született, Jancsó Ferenc és Imreh (?) Mária fiaként. Sepsiszentgyörgyön érettségizett (1903). Állatorvos volt. Egyetemi tanulmányait Budapesten végezte, 1908-ban szerzett diplomát. Ugyanekkor nevezték ki a Földművelésügyi Minisztériumba tanácsosnak. Állategészségügyi tanácsossá történt kinevezési okmányából idézünk: *„Magyar Királyi Földművelésügyi Minister 7372/el. 1940. Kormányzó Úr Ó Főméltósága Budapesten folyó évi december hó 30. napján kelt legfelsőbb elhatározásával Főállatorvos Urat m. kir. állategészségügyi tanácsossá a VI. fizetési osztályba legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott. Erről Nagyságotat örvendetes tudomásul azzal értesítem, hogy magasabb illetményeinek utalványozása iránt egyidejűleg intézkedtem...”* 1910-ben járási magyar királyi állatorvos lett a töröcsvári járásban. A háborúban főhadnagyi rangban működött. Miután leszerelt, Tokajban helyezkedett el. Ezután sárospataki járási állatorvos lett (1923), majd ezt követően a tokaji járási állatorvosi

feladatokat töltötte be (1932). Sárospatakon presbiteri tisztséget viselt. Felesége Sztrázsik Erzsébet. 1914-ben Olaszliszván kötöttek házasságot. Négy gyermekük született: Erzsébet, Sándor, Zoltán és Éva.

Sírja: 1. parcella 1. sor (6392)

Zelles Lajos (1876–1928) Szatmár megye elcsatolt részén, Pusztadarócon született. Régi nemesi család sarja. Ősei III. Ferdinánd királytól 1645-ben kaptak nemesi rangot. A gimnáziumot Pápán, a tanárképzőt Kolozsvárt végezte. 1899-ben Sepsiszentgyörgyön tanított, 1902-től a sárospataki főgimnázium tanára lett. Földrajzot és történelmet tanított. Közéleti ember volt, tagja a presbitériumnak, a Hangya felügyelőbizottsági elnöke, a főiskola helyettes számvevője. Felesége Trócsányi Bertalan és Radácsi Julianna lánya, Julianna (1877–1944) volt. Nem itt nyugvó Ilona nevű leányuk dr. kókai Kun Béla (1893–1961) orvos (ld 3. parcella 10. sor, sírkert [8143]) első felesége volt, 1928-ban kötöttek házasságot.

Sírja: 1. parcella. 2. sor (1. sír, a Trócsányiakkal egy sírkertben, Trócsányi József sírja mögött. [6405])

Dr. Mátyás László* (1923–1972) Székelyföldváron született. Édesanyja Péter Margit tanítónő, édesapja Mátyás Ernő református lelkész, teológiai tanár volt. Két nővére volt. Családjával 1925-ben Sárospatakra költözött. Itt járt iskolába, és itt érettségizett 1941-ben. Budapesten járt egyetemre, és közgazdasági doktori címet szerzett. Az 50-es évek elején nagybátyja családjával együtt kitelepítették. 1952-ben házasságot kötött dr. Polányi Máriával (1921–2003). Utak tervezésével foglalkozott, munkahelye javarészt Miskolcon volt, de munkájának köszönhetően sokfelé járt a megyében. Korai halálát agydaganat okozta.

Sírja: 1. parcella 2. sor (6361)

Dr. Mátyás Ernő (1888–1950) teológiai tanár a Hunyad megyei Kristyoron született.¹ Maroknyi, negyvenfőnyi kis református közösség tartotta fenn az

¹ A település egykori lakossága egy évszázaddal azelőtt – 1784. november 4-én – a Horea-Cloșca-Crișan-féle román parasztfelkelésnek esett áldozatul. A vérengzésnek a lelkész és a Kristyori család tizenkét tagja is áldozata lett. Egy történetíró így fogalmaz arról a barbár vérengzésről: „Lehetetlen leírni, mily végzetlen kegyetlenségeket visznek véghez, körüljárnak, mint az ordító oroszlanok, mondhatatlan gyilkos tettekkel dühöngenek a nemesek ellen; nem kímélik a magzatot sem az anya méhében, elégetik a nemesi lakokat és falvakat, és Zaránd megyében már fel is gyújtották Brádot, Kristyórt és Ribicét, úgy hogy e helyekről alig menekült meg három.” (Hegyes András – Marczali Henrik: *Erdély története*. Budapest 2002, 141–147., 167–172.) Kristyoron az 1848-as

egyházközséget, melynek lelkipásztora 46 esztendőn át Mátyás Ernő édesapja, a Maros megyei lukafalvi származású Mátyás János volt. Lelkeszi oklevelét 1883-ban Kolozsvárt szerezte. Szolgálata mellett ellátta a kántori teendőket, s ha kellett, a templom körüli tennivalókat is. Felesége Belle Mária volt. Működött itt magyar tannyelvű iskola, az I. világháború után felekezeti iskola. Mátyás Ernő nagy családba érkezett. Előtte is, utána is születtek gyermekek. Szülei házasságát – mint Jóbét – Isten hét fiúval és három leánnyal áldotta meg. Szászvárosban a Kuún Református Kollégium diákja lett. Tagja az irodalmi önképzőkörnek, a tornászcsapatnak, a kollégiumi kórusnak és több szakkörnek. 1907-től Kolozsvárt tanult teológiát. 1911-ben az első, 1912-ben a második lelkészképesítő vizsgáját tette le. 1913–1914-ben hitoktatóként működött az alsóvárosi egyházközségben (Magyar utca), ezután a belvárosi egyházközségben, a Farkas utcában. Fél éven át püspöki titkárként dolgozott. 1915-ben vallásstanári képesítést szerzett. A kolozsvári teológia és az egyetem akkor virágkorát élte. Teológiai tanulmányaival párhuzamosan felvételt nyert a Ferencz József Tudományegyetem Bölcsészeti Fakultására is. A kiváló orientalista és bibliafordító Kecskeméthy István, a rendszeres teológia tanára, a jelentős Kálvin-kutató Nagy Károly, Pokoly József, Kenessey Béla mind kimagasló egyéniségek voltak, kezeik alól lelkésznevezdékek nőttek ki. Mátyás Ernőre az egyetemen nagy hatást gyakoroltak Böhm Károly filozófiai előadásai. Tőle filozófiatörténetet, esztétikát és logikát tanult. Az eltelt száz esztendő legnagyobb református tanítója és egyházkormányzója, a nála csak pár évvel idősebb Ravasz László is tanította. Nagyenyeden, Kolozsváron teljesített segédlelkészi szolgálatot, ezután Székelyföldváron, 1919-től pedig Székelyudvarhelyen lelkipásztorként működött. A trianoni békediktátum hatályba lépése után a Kolozsvári Egyetem Szegedre menekült, ezért 1922-ben disszertációját már Szegeden védte meg. 1923-ban a Genfi Egyetemen tanult. 1923-ban a kolozsvári teológia újszövetségi

harcoknak is a magyar református lakosság vált áldozatává. Az akkor lerombolt templom és paróikia helyébe Mátyás János lelkipásztorsága idején újat építettek. 1880-ban 978 lakosából 59 volt magyar, ebből 42 református. Református lakossága mára egy-két fő. A református lakosság tehát gyakorlatilag kihalt. Árva református templomából az 1906-ban Kristyori János által adományozott harang Dévára került (2001), a parókiát eladták. Födém szerkezete, toronysüvege jórészt beomlott, a szószerk, karzat még részben megvan. A falak még állnak. Utoljára 1983-ban tartottak református istentiszteletet benne. Anyakönyvi bejegyzés is akkor íródott utoljára. A román lakosság elkezdte temetőként használni a romos református templom környékét.

professzora lett. Ravasz László mindvégig kitüntető figyelemmel kísérte a sorsát. Az ő javaslatára 1925-ben a pataki teológia újszövetségi professzora lett. A Kárpát-medence két világháború közötti időszakának legnagyobb hatású újszövetségi tudósa, termékeny szakíró. Sokoldalú ember volt. Pataki teológiai tanárként kezdeményezte a tanári bibliaórák elindítását (1927). A tanárok otthonában gyűltek össze, ahol mindig a házigazda tartott rövid áhítatot, amit imaközösség zárt be. Ezután valamilyen időszerű témát vettek elő, amit közösen megbeszéltek. Kezdeményezte, majd tíz éven át szervezte a tanári bibliaórákat. Ezzel a tevékenységével jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy tanártársaival együtt közös célokat fogalmazzanak meg. Jó kapcsolatot ápolt a teológus ifjúsággal is. Tanítványait gyakran meghívta otthonába, ahol vendégül látta őket. Eközben gondjaikat, életüket megismerte, s ha tudott, segített. A lelkipásztorképzésben kereste azokat az utakat, amelyek megújíthatják a lelkészjelöltek gyülekezeti szolgálatra való felkészülését. Nevezhetnénk így ezt a célkitűzését: teológia a megújulásban, megújulás a teológiában. Nemcsak a teológiai stúdiumok művelésében volt kiváló, de iskolaszervezési, közéleti feladatokban és közegyházi tisztségek betöltésében is helytállt. Tagja volt a Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete Tanulmányi Bizottságának, a Magyar Kulturális Egyesületek Országos Szövetségének. Ellátta a Stefánia Csecsemővédő Egyesület helyi közösségének és az egészségvédelmi szövetségnek az elnöki tisztségét is, alelnöke volt a sárospataki Vöröskeresztnek, támogatta az egészségház, a posta, valamint a humán internátus (Erdélyi János Internátus) építését. Ezek külső megjelenése, reneszánsz hatású pártázatos díszítése a tanítóképző fő épületének díszítéséhez hasonlít. Lakóházát is (Kazinczy u. 24.) ő tervezte. Tízszer választották meg a kollégium közigazgatójának. A Tiszáninneri Református Egyházkerület zsinati póttagja volt 1929-ben és 1939-ben. Munkásságát a Magyar Néprajzi Társaság díszoklevelével ismerték el (1935). A Magyar Cserkészszövetség a II. cserkészkerület díszelnökévé választotta (1937). 1950. május 29-én váratlanul következett be a halála. Temetésén Ravasz László hirdette az ígét Darányi Lajossal. A sírkövén lévő feliratot Kolozsvárról küldték az erdélyi élet szellemi vezetői: „*Erdély áldott földje adta / Patak fiává fogadta / Vigan szolgált Krisztusának / Hívő tolmácsa volt / Isten Újtestamentumának.*” Felesége a Hargita megyei Magyaroson született Péter Margit (1894–1974). Az esketést Ravasz László végezte. Mátyás professzor emlékére a nyughelye közelében lévő (1. parcella 3. sor) Zsarnay Lajosné sírja végéhez hársfát ültettek, amit emléktábla

jelez ezzel a felirattal: „*Jobb Domokos, Ledák István és a kolozsvári teológusok.*” Ugyanitt nyugszik Sarolta (1920–1997) nevű leányuk, aki Debrecenben gyermekgyógyász szakorvosként dolgozott.

Sírja: 1. parcella 2. sor (6361)

Palumby Gyuláné Mátyás Judit* (1919–2016) a Torda-Aranyos vármegyei Székelyföldváron született, ahol akkor édesapja lelkipásztor volt. Édesanyja tanítónő, édesapja a pataki teológia újszövetséges professzora. Az elemi iskolát és a polgári Sárospatakon végezte 1926-tól. Palumby Gyulával 1940-ben kötött házasságot. Házasságkötésekor Darányi Lajos hirdette az ígét, az anyakönyvi bejegyzés szerint az Efézus 5,22–25. verse alapján. Férje teológiát tanult, majd Hallében volt ösztöndíjas diák. Debrecenben történelem–latin szakot végzett. 1938-tól Sárospatakon tanított a református iskola 1952-ben történt államosításáig. A Humán Internátus (Erdélyi Internátus) igazgatója volt. 1952-től 1969-ig a miskolci Kilián Gimnázium igazgatóhelyettese, majd igazgatója (1969–1972) lett. Működése alatt szépen megújult a diósgyőri gimnázium. Újszerű, vonzó elképzelések, ötletek egész sora kötődik munkájához: komolyzenei koncertet szervezett az Aggteleki-cseppkőbarlangban, diákok, tanárok, szülők számára kirándulásokat, budapestiínházlátogatásokat stb. Leles irányítója volt a cserkészcsapatnak. Mátyás Ernő pataki újszövetséges teológiai professzor Judit nevű leányával kötött házasságot 1940-ben.

Sírja: 1. parcella 2. sor (6361)

Dr. Cs. Szabó László (1905–1984) író, kritikus. Budapesten született, ott is halt meg. Szülei révén erdélyi gyökerekkel rendelkezett. Kolozsváron nevelkedett, 1918 után Budapesten élt. Ugyanott közgazdaságtant hallgatott. 1925–1926-ban a Sorbonne Egyetemen tanult, de Oxfordban is folytatott tanulmányokat. 1931-ben doktorált, ezt követően a Magyar–Olasz Bank és Iparkamaránál vezető állást töltött be. A háború végéig a Magyar Rádió irodalmi műsorait vezette. 1945-től a Képzőművészeti Főiskola tanszékvezetője volt. 1948-ban féléves olaszországi ösztöndíjat kapott. Ezalatt idehaza koncepciók eljárás indult ellene, ezért nem tért vissza Magyarországra. Tíz évvel később angol állampolgár lett. Emigrációja idején küldetésének tartotta a külföldi magyar irodalom összefogását. 1951–1972 között a BBC magyar osztályának munkatársa. 1980-tól idehaza is jelentek meg művei. Váratlanul halt meg Budapesten. Végakarata szerint Sárospatakon temették el, gazdag könyvtárát a kollégiumra hagyta. A 11 ezer könyvtári egységből, illetve csaknem ezer folyóiratból és katalógusból álló anyagot 1985-ben szállították

Sárospatakra. Minden pataki látogatásakor sétát tett a temetőben. Sírhelyét maga választotta.

Sírja: 1. parcella 4. sor (6326)

Dr. Jakó János (1904–1992) Nagyváradon született Jakó János és Osinszky Ilona gyermekeként. Orvosi pályára indult, Debrecenben szerezte diplomáját (1928). Gyulán segédorvosként, majd alorvosként dolgozott két évig. Kun Zoltán nyugalomba vonulása után 1932-ben megpályázta a Sárospataki Református Főiskola iskolaorvosi állását, amit az iskola 1952-ben történt államosításáig látott el. 1935-ben iskolaorvosi és egészségtan-tanári képesítést szerzett. Tervei alapján épült a főiskola kórháza (1937), melynek épülete a Kazinczy úton ma is megvan. A kórház a kor egészségügyi előírásainak mindenben megfelelt. A főiskolai kórházat (emléktábla jelöli) 1938-ban járványkórházzal bővítették, ami lehetőséget biztosított a betegek elkülönítésére, ezért a diákság körében nem volt jellemző a járványok terjedése. 1945–1948 között szovjet hadifogságban volt. Az államosítást követően körzeti orvos lett, de továbbra is ellátta az iskolaorvosi feladatokat Sárospatakon és környékén. Sportorvosként is tevékenykedett. Sok, igényesen összeválogatott szakkönyve és folyóirat-gyűjteménye volt. Orvos kollégáival példásan jó kapcsolatot ápolt. 1979-ben ment nyugdíjba. Jakó doktor a gyülekezet presbitere volt. Természetet kedvelő ember, szabadidejében bélyeggyűjtéssel foglalkozott, a helyi Ifjúsági Bélyeggyűjtő Kör alapítója és vezetője. 1978-ban arany-, 1988-ban gyémántdiplomát kapott.

Felesége, Lörinczy Etelka* (1912–1997) Sárospatakon teológiát végzett (1934), hitoktatói oklevéllel rendelkezett, de ezt a hivatását nem gyakorolta. 1935-ben Mezőtúron kötöttek házasságot.

Sírja: 1. parcella 5. sor (6295)

Filep Sándor* (1848–1937) Domahidán született. A Sárospataki Kollégiumban folytatott három-négy évi tanulmányai után édesapja Szatmárba adta kovácsinasnak. Ezután Erdélybe, majd Ausztriába ment, a monarchia területén sokfelé megfordult. Fiatalkorában épült a Debrecen–Máramaros-vasútvonal, ahol munkát vállalt. Ugocsa megyében Nevetlenfaluban telepedett le, ott nősült. Ugyanebben a sírban nyugszik felesége, Szlávik Róza (1853–1931) is, aki a Máramaros megyei Láposbányáról való, ahol a családja a közeli aranybányában dolgozott. Hat gyermekük született, közülük István és Mária szintén itt nyugszik. Mária nevű leányuk Sipos Istvánné volt, Sárospatakon halt meg kizáródott sérv következtében, ezért

temették el itt (sírja: 6285). Itt nyugvó István nevű fiuk (1883–1932) a pataki kollégium Györgytarlón lévő birtokán volt tanító (6283).

Sírja 1. parcella 6. sor (6282)

Dancs Lajos ([csomakőrösi] 1891–1972) Csomakőrösön, Kovászna megyében született. Székelykeresztúron a Magyar Királyi Állami Tanítóképző Intézetben szerzett tanítói diplomát az 1911–1912-es tanévben. 1912-ben Szentesen helyettes tanító volt, onnan hívták Nagyrozvágyra (1913), ahol huszonnyolc éven át tanított. Amikor Észak-Erdélyt visszakaptuk, Marosvásárhelyre nevezték ki, ahol három év nyolc hónapon át tanított. A háború elvesztésekor mindenüket otthagya menekültek az anyaország felé. Visszaemlékezésében úgy ír, hogy négyheti bolyongás után a Vas megyei Szakony községben kötöttek ki, ahol az evangélikus iskolában kapott állást. A háború után Sárospatakra került, a halászhomoki tanyai iskolában működött 1945–1947 között. Ezután a Sárospataki Református Főiskolához osztották be, ahol négy alsó tagozati osztályt tanított. Az államosítás után az Esze Tamás Általános Iskola alsó tagozatos épületében, a Lorántffy Zsuzsanna utcában, majd a gimnázium földszintjén működő II. Sz. Általános Iskolában dolgozott nyugdíjazásáig (1948–1957). Még ezután is tanított másfél évig Füzesabonyban, szerződéses tanítóként, Sárospatakon pedig betegségük esetén pedagógustársait helyettesítette. Felesége a zimonyi születésű Huszár Ilona (1900–1984) volt. Oda-haza dolgozott, négy gyermekük nevelésével foglalkozott, és háttérrel biztosított annak, hogy férje zavartalanul tölthesse be hivatását.

Sírja: 1. parcella 8. sor (6238)

Nagy János (1932–2005) Disznajón, Maros megyében született. Elemi iskoláit ugyanott, középiskolai tanulmányait Marosvásárhelyen a Bolyai Református Fiúgimnáziumban végezte (1947–1951). Egyetemi tanulmányokat 1951–1956 között Kolozsváron, a Bolyai Tudományegyetem magyar irodalom és történelem szakán folytatott. Ezután Maroshévízen a nyolcosztályos magyar tannyelvű iskola igazgatója volt (1956–1965), majd tanfelügyelő lett (1965–1973), közben a maroshévízi magyar nyelvű líceum létrehozásán munkálkodott, melynek később igazgatója lett (1973–1984). Egyetemi éveitől kezdve néprajzkutatóként is dolgozott, a Felső-Maros menti népszokásokat (népdalok, találós kérdések, sírfeliratok, népmondások, falfeliratok, kurjantások stb.) gyűjtötte, katalogizálta, ezek kiadásán, valamint az utókor számára való megőrzésén fáradozott. Iskolai folyóiratot szerkesztett az általa vezetett gimnáziumban *Iffjú évek dalai* címmel. Színjátéskört

alapított, amellyel a környékbeli székely településeken léptek fel. 1995-ben családdegysítés érdekében az anyaországba, Sátoraljaújhelyre, majd 2004-ben Sárospatakra költözött. A Kazinczy Ferenc Társaság tiszteletbeli tagja volt. Előadásokat tartott, helyi lapokban jelentek meg cikkei. Felesége Nagy Anna tanítónő, akivel 1957-ben kötött házasságot. Sírkövén címszavakban rövid összefoglalását találjuk annak, hogy ki volt ő: magyar népszokások gyűjtője, irodalom és művészetek tanítója, honszeretetre nevelő ember.

Sírja: 1. parcella 14. sor (6166)

Dr. Bagoly Lajos (1932–2001) Erdélyben, a Kovászna megyei Kommandón született. Gyermekkorát is ott töltötte, ott végezte elemi iskoláit. Ötödik osztályos korától két bátyjával együtt Sepsiszentgyörgyre, a Székely Mikó Kollégiumba került, ahol jeles minősítéssel érettségizett. 1951–1957 között a marosvásárhelyi orvosi egyetemen tanult, majd orvosi diplomája megszerzése után Borszéken lett házi orvos. Ott ismerkedett meg és kötött házasságot Simó Erzsébettel (1936–1997) 1958-ban. Egy leányuk született. 1964-ben Bukarestben szakorvosi vizsgát tett. Ezután Hargita megyébe, Maroshévízre költöztek, ahol szülész-nőgyógyászként működött. 1975-ben főorvosi vizsgát tett szintén Bukarestben, majd osztályvezető főorvosként végezte hivatását. 1990-ben települtek át családdegysítés céljából az anyaországba. Leánya a családjával 1988 óta már itt élt, Hercegkúton dolgozott házi orvosként. Betegei szerették és tisztelték, ő is szívesen végezte családorvosi munkáját. Felesége halála után 1997-ben nyugdíjba ment, és Sátoraljaújhelyre költözött. Ott aktívan bekapcsolódott a gyülekezeti életbe. Presbiterként sokat tett az újhelyi gyülekezetért, mindenki tisztelte és szerette. Halálát gyors lefolyású tüdőrák okozta.

Sírja: 1. parcella 14. sor (6167)

Dr. Bagoly Lajosné Simó Erzsébet (a sírkövön: Bagoly Erzsébet) (1936–1997) Erdélyben, Lőrincfalván született. Általános iskolába Nyárádtón járt, majd Marosvásárhelyen az Egészségügyi Szakgimnáziumban érettségizett (1955). Ezután hároméves főiskolai tanulmányok után röntgenasszisztensi diplomát szerzett. 1958-ban kötött házasságot dr. Bagoly Lajossal, egy lányuk született. A maroshévízi városi kórházban dolgozott röntgenasszisztensként egészen a nyugdíjazásáig. 1990-ben települtek át az anyaországba. Hercegkúton éltek haláláig.

Sírja: 1. parcella 14. sor (6167)

Déry Zoltán (1884–1952) huszárezredes Nyíregyházán született, Nagyváradon érettségizett, majd a Ludovika Akadémia növendéke lett. Pályakezdeként a Magyar Királyi 5. Honvéd Huszárezredben szolgált. Főhadnagyként vezényelték az orosz harcterre, ahol huszonhárom hónapos frontszolgálat után, közben több elismerést, kitüntetést elnyerve, 1916. július 6-án fogságba esett. Szibériát megjárva csak 1921 januárjában térhetett haza. Itthon először a trianoni békediktátum kijátszásával Olaszországból érkező fegyverszállítmányok titkos átvételére kapott megbízást, majd huszártisztként a hadsereg lóállományának biztosításában működött közre. A II. világháború után, 1947-ben letartóztatták, és a hírhedt katonapolitikai osztályon tartották fogva. Kiszabadulása után csak fizikai munkásként dolgozhatott. A Rákosi-rendszer idején családjával együtt kitelepítették. Agyvérzés következtében hunyt el. Hamvait később fia helyeztette temetőnkben örök nyugalomra (2009). Felesége: szentmarteri Szabó Etelka (1906–2006) második férjével (dr. Minay Lajos) a Minay család sírboltjában van eltemetve (sírja: 3. parcella 2. sor [8230]). Édesapja – Szabó Zoltán – Nagybereznán szolgabíró, majd Ungváron főszolgabíró volt, akinek a cseh megszállás idején menekülnie kellett. Így került Záhonyon át a csonka hazába, ahol később nemzetgyűlési képviselő lett.

Sírja: 3. parcella 1. sor (8248)

Iszlay Jenő* (1929–1996) Medgyesen született, Nagyenyeden tanult, Kisvárdán érettségizett. Az ébredési idők embere volt, családjával a kisvárdai Betánia közösség tagja lett. Teológiát Sárospatakon tanult, de lelkészi oklevelét Debrecenben állították ki, mivel a pataki teológiát 1951-ben államosították. Segédlelkészi idejét Hajdúnánáson (1955–1956), Nádudvaron (1956–1957) és Karcsán (1957) töltötte, ahol megválasztották lelkipásztornak (1957), s haláláig ott dolgozott. Utóbb a karosi gyülekezet pásztorolását is ellátta. Egyházmegyei énekügyi előadó, tanácsbíró, egyházkerületi jegyző és zsinati tag volt. Felesége Király Éva, az egykori bodroghalászi lelkipásztor, Király Zoltán (1905–1981, nyughelye: 3. parcella 2. sor [8222]) leánya. 1957-ben Karcsán kötöttek házasságot.

Sírja: 3. parcella 2. sor (8225)

Ellend József (1866–1921) Sepsiszentgyörgyön született. Szülővárosában és Nagyenyeden tanult, Kolozsváron töltötte egyetemi éveit (1885-től), matematikát, fizikát hallgatott, onnan jött Sárospatakra (1890). 1891-ben segéd-, 1894-től a gimnázium rendes tanára lett, majd igazgatója (1914). Számos dolgozatot írt, tanulmányokat az elméleti fizika tanításához (*Az inductio tüneményei vonalás*

vezetőkben; *Az áramgerjesztés tüneménye és főbb kísérleti törvényei; A sárospataki főiskola két százados fizikai múzeuma; Descartes mechanikai alaptételei*). A Sárospataki Lapok társszerkesztője (1901–1902), 1914-ben a gimnázium igazgatója lett. Feldolgozta a sárospataki kollégium történetét. Az 1919-es eseményekben való szerepvállalása miatt 1921-ben nyugdíjazták, ugyanazon év végén váratlanul halt meg. Első felesége Kérészy Emma (1869–1908) volt, akinek korai halála után másodszor is megnősült. Vélhetően gyermekeik nyugszanak a Kérészy-kriptában lévő két gyermekporsóban. Második felesége Vass Ilona volt, Vass Imre ügyvéd és Marasca Mária leánya. (Megjegyezzük, Vass Ilona első férje Vinclér István honvédszázados volt, s a római katolikus temetőben nyugszik, ahol a család többi tagja [Vass Gyula stb.]) Ellend József halála után Vass Ilona Budapestre költözött, 1968-ban hunyt el. A Farkasréti temetőben nyugszik. Gyermeke nem született. Keresztlánya Benkő Etelka, a gimnázium egykori matematika–fizika szakos tanárának Benkő Bélának volt a felesége.

Sírja: 3. parcella 5. sor Valószínűleg Vass Imréné Pápai Tóth (Tóth Pápay) Rozália sírjában van eltemetve. Önálló sírköve megrongálódott, jelenleg nincs őrá utaló jel. 8176 számon van nyilvántartásunkban Vass Imréné Pápai Tóth Rozália sírköve.

Toók István lófő körösi (1876–1968) Illyefalván született. Csendőrtiszthelyettes volt. 1928-ban őrsparancsnokként és oktatóként került Sárospatakra. Munkájáért több ízben kitüntették. 1931-ben nyugállományba vonult. 1932-től kocsmát nyitott, melyet feleségével együtt működtetett. Felesége Dinda Mária (1890–1984) volt. István, Árpád, Béla és Margit nevű gyermekük született.

Sírja: 3. parcella 9. sor (8151)

Kalotaszegi András (1881–1968) Bánffyhunyon született. A Nagykőrösi és Dunamelléki Református Tanítóképzőt végezte (1901), majd Olaszliszkára került. Sárospatakon a tanítóképző intézet gyakorlóiskolájában működött. Felesége a berzéki születésű Nagy Margit (1903–1982). Sírkövén szép bibliai idézet van: „*Leányult a magasból és felvett engem*” (Zsolt 18,17).

Sírja: 4. parcella 1. sor (1006)

Ivánka Sámuel [drakóczi és jordánföldi, a halotti anyakönyvben: járdánvölgyi] (1826–1886) a Bihar megyei Belényesen született iparoscsaládban. Szülőfaluján kívül Kisújszálláson és Debrecenben végezte iskoláit. Füzesgyarmaton volt tanító (1843), majd Tordán (Sárrét) rektor és organista (1845), 1848-ban bihari

leánytanító és orgonista lett, 1850-ben Gyomán, 1854-ben Szentesen kántor, 1860-ban a pataki főiskola ének- és zenetanára lett, a gimnáziumban éneket tanított. 1870-től sárospataki kántor, 1884-ben történt nyugalomba vonulásáig. Gyönyörű bariton hangja volt, tréfásan azt mondták, hogy a templom boltozata az ő hangjától repedt meg. Szakmai jellegű írásokat jelentetett meg, vezérkönyveket, tankönyveket a református ének- és zenetanításhoz (*Kis énektár* [1861], *Énekészi vezérkönyv* [1863], *Vezérkönyv és Partitúra* [1867], *Karénektár* [1868], *Temetési énektár* [1869], *Elméleti és gyakorlati énekiskola* [1870], *Egyházi énektár* [1871], *Szemle a ref. énekeskönyv felett* [1877], *Óramutató* [1883] stb.). Jelentős volt ének-zeneügyi és zeneirodalmi munkássága. Megújította a zenetanítást. Patakon ő volt a református templom első orgonistája. Szakmai érdemeiről Kun Pál írt cikket 1887-ben a Sárospataki Lapokban. Sírfelirata szerint „*Ének és zenetanárnak tisztelői és barátai*”. Zoltán nevű fia (1865. Sárospatak – 1925. Hódmezővásárhely) a hódmezővásárhelyi gimnázium kiváló ének-zene tanára (1896), a város zenei életének meghatározó egyénisége, több pályadíj nyertese volt, domborműve a vásárhelyi gimnáziumban látható (1986).

Felesége Bányai Terézia volt.

Sírja: 5. parcella 2. sor (3193)

Dr. Várkonyi Hildebrand Dezső ([1888–1971], 1948-tól a Hildebrand nevet elhagyta) bencés rendi szerzetestanár volt, filozófus, pedagógus és pszichológus. Főiskolai tanulmányokat a Pannonhalmi Bencés Tanárképző Főiskoláján folytatott 1906–1911 között, ahol tanári oklevelet szerzett, majd Budapesten doktori címet (1913). Magántanár lett a pécsi egyetemen, tanulmányúton volt Párizsban, a Sorbonne Egyetemen (1928–1929). Egyetemi tanári habilitáció következett, s ettől kezdve 1940-ig a szegedi Pedagógiai és Pszichológiai Intézet elődjét vezette. Kolozsváron tanított (1940 októbere). Erdély Romániához való visszacsatolása után Budapestre menekült. Kilépett a bencés rendből (1947), mert családot alapított. Az új, szovjet mintára létrehozott tudományos szisztéma szerint 1952-ben nyerte el a kandidátusi fokozatot, a budapesti egyetemen tanított nyugdíjazásáig (1954). Felesége dr. Kisfaludy Erőss Piroska (1905–1982) költő és író volt.

Sírja: 5. parcella 1. sor (3169)

Dr. Panka Károly* (1882–1970) Pécskán, Arad vármegyében született Panka Gábor (1852–?) és az ugyancsak pécskai születésű dvoreczki Kontsek Mária (1861–1933) gyermekeként. Két testvére csak a gyermekkort érte meg: Mária (1884–1890) és

Gábor (1899–1899). Sárospatakon érettségizett, 1901-től egyetemi tanulmányait Kolozsváron végezte. A Kolozsvári Magyar Királyi Ferenc József Tudományegyetem Jog- és Államtudományi Karán doktori fokozatot szerzett (1910). A képviselőház szolgálatába állt (1903), mindvégig ott dolgozott, 37 éven át, ezen belül a Képviselőházi Könyvtárban 34 évig. 1906-ban a Képviselőházi Könyvtár segédkönyvtárnoka lett. 1910-től a nagy háború kitöréséig részt vett a könyvtár újrendezési munkálataiban, a katalógus-, a szak- és a raktárrendszer fejlesztésében. A háborúban frontszolgálatot teljesített, majd a háború befejeztével tartalékos főhadnagyként szerelt le. Ezután ismét a Képviselőházi Könyvtárban dolgozott, mely a történelem viharaiban hanyattatásokon ment át. A Tanácsköztársaság bukása után könyvtárnok, majd főkönyvtárnok (1921), később címzetes könyvtárigazgató lett (1928).

Számos értékes szakmai jellegű publikációja jelent meg, melyek főként könyvtári, bibliográfiai területhez kapcsolódnak. A Magyar Vadászok Országos Szövetségének alelnöke volt. A Pataki Diákok Szervezetének (PDSZ) elnöke. Finkey Ferenc 1916 júniusában *Felhívás a volt pataki diákokhoz* címen közreadott röpiratában kezdeményezte, hogy a Patakon végzett diákok támogassák a Sárospataki Református Főiskolát. Egyesületként akkor nem jöhetett létre, de Panka Károly segítségével a baráti körként, alapszabály nélkül működő Pataki Diákok Szövetségének (PDSZ) névleges székhelye a Parlament épülete volt. A mozgalom 1928-tól hivatalos keretek között Pataki Diákok Országos Szövetsége (PADOSZ) néven működött. Komáromi János közreműködésével szerkesztője volt *A Pataki Diákvilág Anekdotalincse I–II.* kötetnek (1927). Nyugalomba vonulása után (1941), hogy a kitelepítést elkerülje, Sárospatakra költözött. Halála évében a szegedi József Attila Tudományegyetemtől gyémántoklevelet kapott. A ház, ahol élt, felesége öröksége volt, a Kazinczy út és Tompa utca sarkán állott. Felesége Barna Irma (1886–1968) volt. (Barna Irma édesapja Barna Ágoston volt, édesanyja Sarkadi Nagy Julianna [ő Sarkady Nagy Mihány és Kunos Julianna leánya volt]). Panka Károly és Barna Irma Gábor nevű fia kisgyermekként hunyt el (1908–1909), dédszülei (Sarkadi Nagy Mihály [1836–1915] földműves és felesége, Kunos Julianna [1842–1917], 5. parcella 11. sor [3270]) közelben lévő sírjában nyugszik, miként Panka Károlyné Barna Irma testvére, Olga is, aki 1889–1893 között élt. Károly nevű fiuk 32 éves korában agydaganat következtében halt meg (1943). Gyula 48 évesen agyhártyagyulladásban (1962).

Sírja: 5. parcella 11. sor (3275)

Dr. Kánya Gyula* (1911–1973) a jelenlegi határ közvetlen közelében lévő, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Magosligeten született lelkészcsaládban. Édesapja (Kánya Gyula) a közeli Botpaládon volt lelképásztor. Iskoláit ott kezdte, majd Fehérgyarmaton folytatta. Sárospatakon érettségizett (1930). Jogot végzett Budapesten, ezután joggyakornok lett Gödöllőn, majd pénzügyminisztériumi titkár volt. 1953-ban Sárospatakra került. Dolgozott a Szállítási Vállalatnál, az Erdőgazdaságnál, a hatvanas évek elején pedig a tsz-ek területi szövetségének lett vezető jogtanácsosa. Huszonhét tsz tartozott a hatáskörébe. Innen vonult nyugállományba (1973). Nyugalmazott jogászként haláláig a bodrogi tsz-ek jogtanácsosaként tevékenykedett. A sárospataki gyülekezetben presbiteri tisztséget töltött be.

Felesége, Balsay Margit (1919–2016) Budapesten született.

Sírja: 7. Parcella 1. sor (3012)

Dr. Lukács Ilona Irén (1950–2014) Erdélyben, a Krassó-Szörény megyei Rescabányán született. Az orvosi egyetemet általános orvosi karon Marosvásárhelyen végezte (1975). 1989-ig szülőföldjén körzeti orvosként és üzemorvosként dolgozott, amikor áttelepült az anyaországba. Előbb Sátoraljaújhelyen, majd rövid ideig Szerencsen tevékenykedett körzeti orvosként, ezután háziorkosként. 1995 tavaszától Sárospatakon volt háziorkos. Váratlanul hunyt el. Hamvait édesanyja (Lukács Irén) mellé helyezték el.

Sírja: 7. parcella 2. sor (3024)

Dr. Félegyházy Kálmán (1879–1965) Székelyudvarhelyen született. Ugyanott érettségizett, Kolozsváron jogot tanult. Bírósági aljegyzőként, bíróként Brassóban és Nagyenyeden működött, Szatmárnémetiben járásbíró volt. Nem esküdött fel a román királyra, ezért az állását tovább nem tölthette be, el kellett hagynia feleségével (Soltész Anna), gyermekeivel (György és Katalin) és szüleivel együtt Erdélyt (1920). Hónapokig viszontagságos körülmények között éltek, vagonban laktak. A Pest vidéki törvényszékhez került, tanári végzettségű édesapja házmester lett. Később a helyzetük rendeződött, Budapesten lakást kaptak. Táblabíró, majd a Kúriához kerülve tanácsvezető bíró lett. 1948 után nyugdíjától megfosztották, a családtól mindent elvettek, osztályidegennek minősítették őket. 1951-ben pedig 48 órán belül el kellett hagyniuk az otthonukat, és Gyulaházára telepítették őket. Az ugyancsak itt nyugvó György a Lónyay Utcai Református Gimnáziumba járt, repülő katonatiszt lett. Nem pilótaként dolgozott, hanem mérnökkari tisztt volt. A világháborúban fogságba került. Ezt követően kitanulta az órásmesterséget, és

a MOM-ban kapott állást. A sírkertben lévő mives kopjafát ő faragta. Félegyházy György felesége felvidéki nemesi családból származó Szilágyi Blanka tánctanár volt, aki Budapesten nyugszik. Ugyancsak itt nyugvó Katalin nevű leánya Veress Kálmánné volt, aki a Szatmárnémeti közelében lévő Hiripen főjegyzőként működő férjével menekülve jött át a határon. Félegyházy Kálmán felesége (Soltész Anna) meghalt, második felesége Isky Zsuzsanna tanítónő lett, aki a debreceni Dóczyban szerezte diplomáját. E második házasságból született fiuk (Adorján) pár napos korában meghalt, Zsuzsanna (1928) nevű leányuk dr. Fekete Zoltánné. Félegyházy Kálmán Gyulaházáról a második feleség – Isky Zsuzsanna – itt lakó édesanyja (Karakó Sára) révén került Sárospatakra.

Sírja: 9. parcella 1. sor (Baksay sírkert, Katona-kriptához vezető úton jobbra [4050])

Dr. Orbán István ([kézdimárkosfalvi] 1904–1999) marosvásárhelyi gyökerű, Erdélyben már 1607 óta nemesi oklevéllel rendelkező családból származott. Szülővárosa, Marosvásárhely ősi református kollégiumában érettségizett, majd a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán földrajz–történelem szakon tanult. Ezután az Erdélyi Református Egyházkerület ösztöndíjas diákjaként Párizsban a Sorbonne Egyetemen tanult. A francia kultúrát és Európa történelmét tanulmányozta. 1930-ban szerzett középiskolai tanári diplomát, s attól fogva pataki gimnáziumi tanár lett. Széles körű ismeretekkel rendelkező ember volt. Tizennégy önálló művet írt, főképpen történelemfilozófiai témában. Disszertációját Marosvásárhely földrajzáról írta. Foglalkozott a pataki és a vásárhelyi kollégium közötti történelmi kapcsolatokkal. Szaktárgyán kívül tanított művészettörténetet, gazdasági és társadalmi ismereteket, természetrajzot, magyar- és világirodalmat és francia nyelvet. Társelnöke volt az Erdélyi János Önképző Körnek, tagja a Magyar Földrajzi Társaságnak és a Fáy András Társaságnak. Az önképzőkori könyvtár, valamint a földrajzi szertár őre volt. Az egyházközség adóbeszedője volt. Tanévzáró istentiszteletről hazafelé menet halt meg. Felesége Horányi Haury Márta (1923–2003) volt.

Sírja: 10. parcella 5. sor (a Szinyei-sírkert után [7184])

Rozsonday István (1878–1943) az Udvarhely vármegyei Székelymagyaroson született. Tanítói oklevelét Kolozsváron szerezte (1897). Ugyanebben az évben kezdett tanítani Szentháromságon. Ezután Etédre, majd Székelymagyarosra került. 1920-ban Szolnokon a tanfelügyelőségénél dolgozott, ezután Pestújhelyen az

állami elemi iskolában tanított. 1922-ben Sárospatakon lett állami elemi iskolai igazgató. Szakmai jellegű publikációi jelentek meg. A MOVE lövészcsapat parancsnoka volt. A pataki gyülekezetben presbiteri tisztséget viselt. Felesége Máté Etelka (1882–1954) volt. Tüdőbetegségben elhunyt segédlelkész fiuk, Gyula (1905–1937) is itt pihen, két másik gyermekükkel, Ilonával (1908–1929) és Istvánnal (1906–1929). Az anyakönyvi bejegyzés szerint előbbi gége-, utóbbi tüdőtuberkulózisban halt meg.

Sírja: 10. parcella 5. sor (7196)

Warga Lajos (1835–1900) Kolozsváron született, édesapja tehetős tímármester, a kolozsvári egyház konzisztóriumának tagja volt, tagja a városi tanácsnak. Warga Lajos 1842-ben megkezdett tanulmányait egy időre a szabadságharc megszakította, ekkor kereskedő lett, de 1856-ban befejezte a gimnáziumot. Apja '48-as nemzetőr, egyik bátyja honvéd, egy másik nemzetőr vadász, egy harmadik pedig, aki Segesváron esett el, honvédtüzér volt. 1860-ban fejezte be teológiai tanulmányait. 1861-ben Jénában, Berlinben és Zürichben folytatott tanulmányokat. Párizsba betegsége miatt nem jutott el. 1864-ben nevelő lett Vácott, 1866-ban Hódmezővásárhelyen tanár. Patakon logikát, metafizikát, művészet- és művelődéstörténetet tanított (1867), ezenkívül újszövetségi írásmagyarázatot és bevezetést. 1868-ban Sárospatakon az egyháztörténet rendkívüli, 1869-től haláláig rendes tanára volt, de 1876-tól bibliai földrajzot, régiségtant és a vallások összehasonlító ismertetését is előadta. Barátoktól távol, társasági élettől tartózkodva, külön életet élt, ami fokozottan érvényesült felesége halála után. Ma is álló Kazinczy út 35. számú házának utcai ablakait befalaztatta, hogy se kíváncsiság, se külső zaj ne zökkentse ki munkarendjéből. (Az ablakok ma is be vannak falazva, egészen más okból...) Az út feltöltése miatt a ház mára elveszítette igazi arculatát, de egykori szépségére így is következtetni lehet. A liberális teológiai irányzat elkötelezett követője. Ezt példázzák *A keresztyén egyház története* című munkájában az egyház meghatározásáról írottak: „*egyház alatt általában azt a vallásos és erkölcsi társulatot értjük, melynek tagjai Isten, a természet és az ember közti viszonyról bizonyos olyan elméletet fogadnak el és ismernek el igaznak, amely őket az élet minden körülménye közt teljesen megnyugtatja, tetteiket szabályozza...*” (I. 1.). Ez a definíció bizony igen messze van a Heidelbergi Káté 54. kérdés-feleletétől. Tagja volt a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság választmányának, a Sárospataki Nyelvművelő Társulat egyik alapítója. Az MTA tagja. Felesége a szintén kolozsvári születésű

Rajka Terézia (1843–1881), ifjúsági irodalommal foglalkozó költő, író volt, aki Warga rokonságához tartozott. Halála után második felesége az előbbi húga, az ugyancsak kolozsvári Rajka Róza (1851–1905), aki a jelenleg magányosan álló, ma is látható szép gránit síremléket emeltette.

Sírja: 10. parcella 15. sor (7149)

Krüzseli Bálintné Pelládi Nagy Erzsébet (1851–1917) Krüzseli Erzsébet (1875–1953) költő édesanyja. A sárospataki hagyomány úgy tudja, hogy maga a költőnő is temetőnkben, itt nyugszik. Újszászy Kálmán is így ír „*Történelmi séták a sárospataki református temetőben*” II. címen megjelent füzetében „*Költőnőre borul a Krüzseli Erzsébet sírja*” (11.).

Édesapja* viski előnevet viselt, Visken született 1844-ben, gimnáziumot Máramarosszigeten, jogot részben ugyanott és Sárospatakon tanult. Ügyvéd és jogtanár volt Sárospatakon 1887-től tizenkét éven át. Krüzseli Erzsébet* kisgyermekkorától fokozódó, hűdés következtében lett látás- és hallássérüléssel élt együtt. Iskoláit Máramarosszigeten és Sárospatakon végezte. Sokoldalú ember volt. Magyar költők műveit tanulmányozta, remekül hímezett és rajzolt. Tagja volt az Erdélyi Irodalmi Társaságnak (1924) és a Kemény Zsigmond Társaságnak (1926). Versei, novellái eleinte Máramarosszigeten jelentek meg, a későbbiekben több országos lapban. Édesapja előnevét felvéve kezdetben Viski Böske néven írt. A második világháborút követően Szatmárhegyen élt, élete utolsó szakaszán előrehaladott látás és hallásromlása miatt megszakadt a kapcsolata a külvilággal. Leginkább verseivel ért el sikereket. De jelentetett meg meséket és balladákat is. Sárospataki témájú versei is születtek. Hat kötetben jelentek meg írásai. Kéziratait a Szatmárhegyi Református Egyházközség őrzi. Utolsó kötetét oly módon diktálta, hogy unokaöccse, keresztfia tenyerébe írta kezével a szavakat. Szatmárhegyen jelenleg is megvan a ház, amelyben lakott. Nyughelye bizonyára nem itt lehet, mert sírja ismeretes a jelenlegi határon túli Szatmárhegyen. Az ott élők emlékezete, anyakönyvi bejegyzés is mind azt igazolja, hogy ott temették el. Senkinek nincs tudomása arról, hogy hamvait Sárospatakra hozták volna. A pataki halotti anyakönyvbe sincs bejegyezve a neve.

Sírja: 10. parcella 20. sor (7061)

Sárospataki Református Temető

